

PRATEN OVER BOEKEN TIJDENS KJV-BIJEENKOMSTEN ALGEMENE TIPS

Zie <http://kjb.be/begeleiders/werkmodel.php> voor concrete tips over de genomineerde boeken.

Het gesprek beginnen

Opdrachten

Kondig op het einde van de bijeenkomst de volgende bijeenkomst aan. Zeg welk(e) boek(en) je dan bespreekt en vertel er al wat over. Geef de juryleden een taak tegen de volgende bijeenkomst of vraag hen om iets mee te brengen:

- Geef de juryleden de opdracht gegeven om een nieuwe cover te ontwerpen. Dat kan dan een leuke start zijn voor de discussie. Welk element lichten ze uit het verhaal en tonen ze op hun cover?
- Vraag hen om een voorwerp mee te brengen dat ze in verband brengen met (één van) de boeken. Begin de discussie door over de voorwerpen te praten. (Zie ook verder.)
- Vraag hen om een fragment te noteren dat volgens hen de essentie van het boek samenvat. Bespreek met de groep waarom net die fragmenten cruciaal zijn. Benadruk dat alle fragmenten goed gekozen zijn en dat iedereen een boek op zijn of haar manier leest en interpreteert. De veelheid aan interpretaties van hetzelfde boek maakt lezen net zo interessant.

Voorwerp

Laat alle juryleden een voorwerp meebrengen dat hen doet denken aan het verhaal. Ze moeten dit niet te letterlijk nemen, maar mogen vrij associëren.

Tijdens de bijeenkomst kan je elk jurylid laten vertellen waarom hij of zij het voorwerp gekozen heeft.

Je kan ook alle voorwerpen op tafel leggen, waarna ieder om beurt iets kiest en vertelt waarom dit voorwerp hem of haar aan het verhaal doet denken. De juryleden kiezen hierbij niet (per se) hun eigen voorwerp. Je kan in dit geval ook gewoon zelf een aantal voorwerpen meebrengen.

Het verhaal reconstrueren

Het is altijd handig om het verhaal te recapituleren voor je het verder bespreekt. Een 'korte' samenvatting aan de juryleden vragen, is niet altijd evident. Dit kan lange, gedetailleerde verslagen opleveren. Met deze trucjes reconstrueer je een verhaal snel en concreet.

... aan de hand van illustraties

Kopieer een aantal illustraties uit het boek. Laat de juryleden overleggen en de illustraties in de juiste volgorde leggen. Kunnen ze bij elk van de prenten een passende titel bedenken?

... aan de hand van (gedramatiseerde) hoofdstukken

Schrijf de titels van de hoofdstukken op voorhand op blaadjes papier. Verdeel de juryleden in groepjes en laat elk groepje om de beurt een briefje trekken. Elk groepje kiest een fragment uit het hoofdstuk en speelt het na. De anderen raden over welk hoofdstuk het gaat.

...aan de hand van kernwoorden

Vat samen met de juryleden het verhaal samen aan de hand van één kernwoord per hoofdstuk. Welk woord is het best? Waarom? Deze discussie kan samenvallen met of overgaan in een gesprek over de thema's.

Thema

Snelle thema-ronde

Vraag de juryleden waarover het boek gaat. Laat elk jurylid in één woord een antwoord noteren. Daarna legt iedereen één voor één zijn woord voor aan de groep. Duiken dezelfde woorden op? Na deze snelle ronde kan je dieper ingaan op hun antwoorden.

Combinaties maken

Vraag de juryleden wat volgens hen de thema's uit het boek zijn of speel de snelle thema-ronde (zie hierboven). De antwoorden schrijf je op grote vellen papier. Maak op voorhand briefjes met gebeurtenissen of fragmenten uit het verhaal op. Vraag aan de juryleden om die briefjes bij de thema's te hangen. Vraag hen waarom ze die combinatie maken.

Personages

Wie is wie (1)

Schrijf samen met de juryleden de namen van de belangrijkste personages op grote vellen papier. Vraag de juryleden om alles wat ze over hen weten te noteren op de vellen papier. Je kan dit samen en in groep doen, of je kan iedereen een tijdje vrij laten noteren. Daarna bespreek je de antwoorden.

Wie is wie (2)

Schrijf samen met de juryleden de namen van de belangrijkste personages op grote vellen papier. Maak op voorhand strookjes papier met daarop uitspraken van of citaten over de personages. De juryleden hangen het juiste citaat bij het juiste personage.

Citaten

Schrijf op voorhand citaten over of uitspraken van de personages op kaartjes. Om de beurt kiezen of trekken de juryleden een citaat en lezen ze het voor. Bespreek de citaten samen met hen: wie zegt het, waarom, hoe tekenend is dit voor het personage, zegt het iets over de andere personages..?

Wie ben ik

Schrijf uitspraken van de personages op briefjes en steek ze in enveloppen. Elk jurylid kiest een envelop en leest de uitspraak voor aan een ander jurylid. Die probeert te raden van wie de uitspraak is.

Wat vind je van het boek?

Stellingenspel

Verzin op voorhand stellingen over het boek. Leg de stellingen één voor één voor aan de juryleden en laat hen aangeven of ze het ermee eens zijn. Dat doen ze door op een specifieke plaats in het lokaal te gaan staan (één hoek is 'akkoord', één hoek is 'niet akkoord', een derde hoek is 'ik weet het niet'). Je kan ook elk jurylid drie papiertjes geven: een groen voor 'akkoord', een rood voor 'niet akkoord' en een wit voor 'ik weet het niet'.

Deze stellingen kunnen bijvoorbeeld dienen bij *Sokkentheë en chocola* (groep 3, 2012-2013):

- *Sokkentheë en chocola* is een mega-mietisch boek!
- Wieske is een meisje dat weet wat ze wil.
- De gekleurde tekeningen van Heleen Brulot fleuren het verhaal extra op.
- Mariken Jongman schreef dit geestige boek met vaart en plezier.
- Dat Wieske een beetje eenzaam is, bedenk je pas als je *Sokkentheë en chocola* bijna uit hebt.
- Ook met een oude mevrouw als mevrouw De Vries kun je prima vrienden worden.
- Mevrouw De Vries geniet ervan om niet zo keurig te zijn als ze zich voordoet.

- Jodie is niet zo stoer als ze zelf denkt.

Kijk in recensies voor uitspraken die een oordeel vellen over het boek.

Adjectieven

Vinden de juryleden het verhaal mooi? Boeiend? Interessant? Moeilijk? Grappig? Leuk? Droevig? Vreemd? ... Schrijf op voorhand een heleboel adjectieven op strookjes papier. Lees ze voor en leg ze op tafel. De juryleden kiezen de woorden die zij van toepassing vinden op het boek. Zorg ook voor blanco strookjes waarop ze zelf woorden kunnen schrijven.

Cijfers geven

Elk kind krijgt bordjes of kaartjes met daarop de cijfers van 0 tot 10. Jij doet uitspraken als: 'Het verhaal (de cover, het einde, de personages...) krijgt van mij een ...' waarop de juryleden een cijfer in de lucht steken. Dit procedé kan je het hele leesjaar gebruiken: naarmate het jaar vordert, zal je merken dat de juryleden steeds beter kunnen inschatten welke waarde een cijfer heeft.

Aanvullen

Maak een stapeltje kaartjes met korte zinnestukjes op die de juryleden aanvullen. Leg de kaartjes omgekeerd op tafel. Om de beurt neemt iemand een kaartje en vult hij of zij de zin aan. Bijvoorbeeld:

- Het leukste stuk in het boek was ...
- De cover van het boek vond ik ...
- Het personage dat mij het meest aansprak was...
- Het personage dat mij het minst aansprak was...
- Ik moest lachen bij het fragment waarin ...
- Ik heb me gestoord aan ...
- Een spannend stuk was ...
- Een fantasierijk fragment vond ik ...
- Een minpuntje in het boek vind ik ...
- Ik was ontroerd door...
- ...

Recensies

Akkoord of niet akkoord

Zoek recensies van het boek en haal er één sprekende, beoordelende zin uit. Lees de zinnen voor en laat de juryleden aangeven of ze ermee akkoord gaan. Hang hiervoor drie briefjes op drie verschillende plaatsen in je lokaal:

AKKOORD

NIET AKKOORD

GEEN MENING

Laat de juryleden bij elke zin een plaats kiezen. Noteer opvallende reacties en kom daar later op terug. (Als veel kinderen bijvoorbeeld akkoord gaan met een bepaalde uitspraak kan je hier later dieper op in gaan.)

Groepswork

Zoek een paar recensies van het boek. Verdeel de juryleden in groepjes, waarbij elk groepje een recensie krijgt en bespreekt. Welke uitspraken vinden ze opvallend? Toont de recensent hen iets dat ze zelf niet gezien hadden? Zien ze op welke verhaalelementen de recensent let? Waar gaan ze mee akkoord? Waar gaan ze niet mee akkoord? Wat zouden ze anders zeggen? Hebben ze iets toe te

voegen? Vervolgens leggen de juryleden hun recensie voor aan de anderen. Ze voegen er hun eigen opmerkingen aan toe, waarop de anderen dan weer kunnen reageren.

Illustraties vergelijken

1.

Zoek boeken in de bib met verschillende soorten illustraties of leg verschillende geïllustreerde KJV-boeken naast elkaar. Welke illustraties vinden de juryleden sober, druk, schoolboekachtig, origineel, raar... Kunnen illustraties een boek 'maken' of 'kraken'? Geef extra uitleg, zoek samen voorbeelden. Kennen de kinderen namen van illustratoren?

2.

Breng andere boeken van dezelfde illustrator mee naar de bijeenkomst. Zien de juryleden gelijkenissen? Zien ze verschillen? Herkennen ze de stijl?

Het boek *Buiten de lijntjes gekleurd* van Marita Vermeulen (Lannoo, 2006) kan je inspireren om het over illustraties te hebben.

Boeken vergelijken

Vergelijk dit boek met andere boeken op de nominatielijst of met andere boeken die de juryleden gelezen hebben. Ga bijvoorbeeld na hoe dezelfde thema's op een andere manier gebracht worden, bespreek verschillende genres en hun eigenschappen...